

512-11834-2016
0582-202

Ändringshistoria

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2013-12-03	1	MJ	Skapat dokument
2015-11-10	2	MJ	Uppdaterat dokument
2018-08-30	3	MJ	Uppdaterat dokument

Arbetsplan för N2000-området Sankt Anna och Gryt inom projektet Life Coast Benefit LIFE12 NAT/SE/000131

Delobjekt Sankt Anna: Lammskär, Tärnskär, Stora och Lilla Kalvskär och Skogsböte

Objektskod och namn : SE023055, Sankt Anna och Gryt

Åtgärder :

- Action C1 Restaurering av gräsmarker, restaureringsbete samt nystängsling
- Action C7 Rövning inträngande gran
- Action D5; Uppföljning av arter i gräsmark; Lammskär 8230

Kommun: Söderköping

Regional genomförare: Marcelle Johansson, Martin Larsson

Fastighetsbeteckning/Markägare:

Lammskär 1:8/ Statens Naturvårdsverk

Förvaltare: Länsstyrelsen Östergötland

Bilagor

1. karta över projektets åtgärder enligt ansökan
2. Karta över delområden

Om Projektet Life Coast Benefit

Projektet Life Coast Benefit kommer att genomföra olika åtgärder i 45 olika N2000-områden utmed kusten i Södermanland, Östergötland och Kalmar. Störst andel av åtgärderna riktas mot restaurering av igenväxande marker i skärgårdens gamla odlingslandskap. Skärgårdens arkipelag av öar, holmar, kobbar och skär har brukats långliga tider vilket bevarat livsmiljöer för en speciell fauna och flora. Idag har villkoren för ett småskaligt brukande försämrats vilket, tillsammans med skärgårdens speciella logistikförhållanden, gör det extra angeläget att satsa på åtgärder för att bevara och förstärka de natur- och kulturvärden som är knutna hit.

Beskrivning av objektet

Lammskär:

Området utgörs till största del av bergbundna betespräglade marker med spridda tallar och på sina ställen täta snår av en, slån, och ros. Här och var står någon enstaka oxel, ek och ask bland buskarna. Floran på de gräsytor som ännu inte vuxit igen är artrik med flera hävdgynnade arter som Adam och Eva, nattviol, brudbröd, knägräs, gullviva, backnejlika, blodnäva, gråfibbla, stagg, bockrot, sandlök och darrgräs. På ett par hållar växer vit fetknopp och på ett litet lod växer bårdlav som indikerar en rikare berggrund. I öster ligger en liten strandäng med typisk flora av havssäv, rörflen, förgätmigej, strandkrypa, gulkämpar, ormtunga och salttåg.

Hänvisning till delobjekt inom området- olika syfte och mål...

De flesta planerade åtgärder inom action C1/Restaurering av gräsmarker syftar till att bevara och restaurera värdefulla, tidigare betade kulturmiljöer vilket i sin tur kommer att gynna den biologiska mångfalden. N2000 områdets bevarandestatus ska förbättras mot dagens läge. De planerade åtgärderna stämmer överens med skötselplanens syfte och mål.

Planerade åtgärder:

Action C1

Planering i ansökan: **Delobjekt Lammskär**

Genomförs: 2015-2 ,2016-2 -2017-4

Omfattning: 5,3 ha restaurering o restaureringsbete, 357 m nystängsling

Beskrivning och motivering:

Lammskär ska restaureras till öppen betesmark med undantag för kärr- och sumpskogspartier.

Utöver det ska området nystängslas och betas.

Planering i ansökan: **Delobjekt Lilla och Stora Kalvskär**

Genomförs:2018-3

Beskrivning och motivering

Ön är indelat i olika naturtyper, näringsrik ekskog(9160), Hällmarkstorräng(8230) och en lite yta med havstrandäng (1630). Därutöver finns mindre partier med trädklädd betesmark (9070) som tidigare klassats som utvecklingsmark (9900). I ekskogen och på hällmarken ska igenväxningsvegetation röjas. Betet ska återupptas på hela ön och ett stängsel sätts upp för att hålla ute djuren från en tomt som finns på Stora Kalvskär.

Området har besökts vid två tillfällen under försommaren 2018. Vid besöken konstaterades att de ytor som var inritade som action C7 (avdödning av inträngande gran) var felaktigt inritade eftersom de åtgärderna som behöver göras för att värna de befintliga naturvärdena är försiktig

frihuggning av vidkroniga träd vilket mer liknar de åtgärder som görs inom action C1. All areal förs därför över i C1.

Inom områdena som är klassade som näringsrik ekskog(9060) görs följande åtgärder:

- Igenväxningsträd som ung asp, ek, tall, björk och al tas bort (enligt markering med blå färg) samt uppslag av sly (tall, asp, björk, slån, al).
- På så sätt görs en försiktig frihuggning av vidkroniga ekar, askar, applar eller tallar.
- Bärande och blommande buskar som rönn, sälg, oxel, hagtorn, äldre slån, nyponbuskar och enar sparas.

Inom ytorna med hållmarkstorräng(8230) görs följande åtgärder:

- Spara alla gamla tallar och karaktärsträd (främst krattek och enstaka äldre björkar).
- Spara äldre buskage av hagtorn, slån, nypon, en, apel, rönn, oxel och ask.
- Røj bort ung björk, ung tall samt risiga och sönderbrutna enar. Klena tallar ringbarkas.

Längs strandkanten runt hela ön ska aluppslag röjas och även en del äldre al ringbarkas. Riset läggs i högar och lämnas som död ved.

Planering i ansökan: **Delobjekt Tärnskär**

Genomförs: 2018-2

Omfattning: 0,83ha

Beskrivning och motivering

Tärnskär ska röjas för att hålla de igenväxande hållmarkspartierna öppna. Ön kommer av praktiska skäl inte betas.

Planering i ansökan: **Delobjekt Skogsböte**

Genomförs:2018-3 eller 2019-2

Beskrivning och motivering

Skogsböte besöktes under maj och augusti 2018. Ön kommer enbart betas sporadisk i samband att fastigheten söder om reservatet betas under år med betesbrist i skärgården (som det är under 2018). Ev. kommer en kortare stängselsträcka sättas upp i norr för att freda tomter som ligger norr om reservatet men längs den södra fastighetsgränsen behövs inget stängsel. Naturvärdena på ön är knutna till näringsrika ekskogar och hållmarkstorrängar som kan betas men inte är direkt beroende av bete. På hållmarkerna ung tall, ung björk samt en del sönderbrutna enar röjas. I ekskogen som även har ett inslag av äldre tall ska mer död ved skapas genom ringbarkning av ek, gran, yngre tall och asp. Dessutom ska vidkroniga träd gynnas genom luckhuggning och försiktig frihuggning. Det är främst yngre lövträd som björk och asp som konkurrerar med värdefulla, vidkroniga ekar och gamla tallar. På hela ön ska även sönderbrutna enar, slyuppslag samt klen al längs hela strandkanten röjas. Blommande trädslag som tex apel, rönn, oxel och hagtorn sparas. Riset läggs i högar och lämnas som död ved. Där det blir mycket ris kan det behövas eldas eller läggas upp nära strandkanten för att blir vasar längre fram.

Åtgärderna på hållmarksytorna räknas till action C1 och i ekskogen

Action D5

Planering i ansökan: **Delobjekt Lammskär**

Genomförs: 2015-2 , 2019-2

Omfattning: Gräsmarkinventering innan restaurering genomfördes under våren 2015.

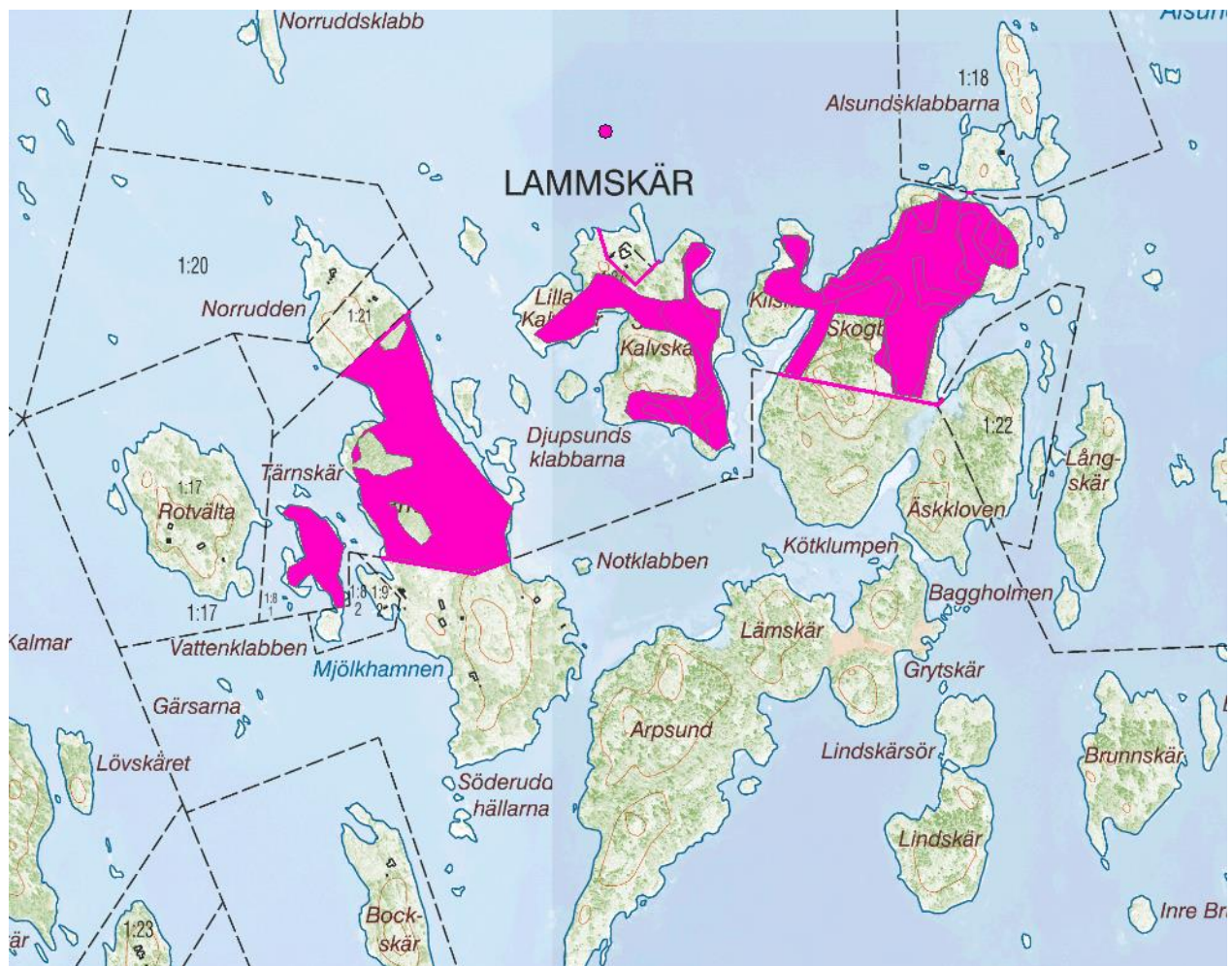
Inventeringen kommer att upprepas efter restaureringen.

Tabell 1 Sammanställning över förändringar gentemot ansökan

Action	Åtgärd	Planerad omfattning i ansökan	Genomförd omfattning	Differens
C1	Röjning skogsbete inkl hamling	9,43ha	5,93ha klar 7,90 ha beställt	+ 4,4 ha (Kalvskär och Skogsböte kvar att genomföra, delvis flytt från C7 till C1)
	Bete två säsonger	9,43 ha	11,60 ha (varav 6,5 ha beställt)	+ 2,17 ha (5,1 ha Lammskär och 6,5 ha Kalvskär- Tärnskär och Skogsböte betas inte)
	Nystängsling	803 m	357m klar 216m beställt	-230 m(Kalvskär kvar att genomföra, stängsling på Skogsböte bara på en mycket kort sträcka)
C7	Försiktig röjning i ekskog	4,11 ha	3,27 ha beställt	(-0,84 ha då delar av på Kalvskär har räknats till C1 istället. Ekmiljöerna där har annan karaktär än på Skogsböte.

Bilaga 1

Kartor över åtgärder som fanns med i ansökan för delobjektet Sankt Anna-Lammskär, Tärnskär, Skogsböte, Stora och Lilla Kalvskär. Åtgärderna avser främst restaureringar av skogsbete, plockhuggning, frihuggning och glänthuggning samt hindra igenväxning på fågelskär. Utöver det ska inträngande gran avverkas. Inventering av gräsmark görs både före och efter restaureringar medan inventering av läderbagge görs enbart efter restaurering. Rosa markerings på kartan visar samtliga åtgärder.

Bilaga 2

Detaljplanering restaurering Sankt Anna

Delobjekt Lammskär

Området restaureras till betesmark med rik busk- och trädskikt. Igenväxningsvegetation som risiga enar, ung tall, slån, nypon, lövsly röjs bort. Ris och virke eldas på plats eller lämnas i högar som död ved. Möjliga hamlingsträd frihuggs och nyhamlas. Bete återupptas efter att området har nystängslats.

Sumpskogspartier och rena alkärr lämnas utan åtgärd (se bortritningar i kartan).

Delobjekt Tärnskär

Området restauras genom röjning av igenväxningsvegetation. Dit räknas risiga enar, ung tall, slån, lövsly och nypon. Riset lämnas i högar som död ved. Tätare alpartier och grupper med äldre

lövträd lämnas orörda. Området kommer av praktiska skäl inte restaureringsbetas utan hållas öppen genom återkommande röjningar.

Delobjekt Kalvskär

Kalvskär är en liten ö som förr i tiden betades men nu var det länge sedan det gick betesdjur på ön. Det finns gott om vidkroniga träd som tidigare stått betydligt ljusöppnare men idag är inträngda av yngre lövträd. Genom försiktig röjning och ringbarkning av konkurrerande träd ska de vidkroniga träden gynnas.

Även hållmarksytor har växt igen med en, tall och björk och behöver öppnas upp. Karaktärsträd som gamla tallar, krattekar och enstaka äldre björkar samt äldre buskage med olika blommande och bärande arter sparas. Klen tall avdödas och uppslag av björk, tall samt sönderbrutna enar röjs bort.

Längs hela strandkanten behöver unga alar röjas bort.

Fortsättningsvis ska området betas extensiv med får eller get. Nytt stängsel behövs så att djuren kan hållas borta från tomtmarken som finns på ön.

Delobjekt Skogsböte

På ön Skogsböte finns en bergseksskog (Naturtyp 9160) med insprängda berghällar (Naturtyp 8230). Markvegetationen är i de tätaste partierna lundartad men det finns även områden som är öppnare med vidkroniga träd som är i behov av försiktig frihuggning. Yngre lövträd som växer in i värdefulla, vidkroniga träd ska ringbarkas och sly röjas. Dessutom ska mer död ved skapas genom ringbarkning av ekar, aspar och granar som markerats med blått R. På hållmarkerna ska både sönderbrutna enar röjas bort och uppslag av ung björk och tall hållas efter. Karaktärsträd sparas. Kring hela strandkanten ska klena aluppslag röjas.

